

Pismo  
ukazuje się  
we wtorki  
i piątki

# Głos *weekend*

**Piątek**  
27 marca 2020  
nr 25 (LXXV)  
cena: 17 Kč



**WIADOMOŚCI**  
**ZBYT WIELE**  
**NIE ZALEŻY OD NAS**  
STR. 2-3



**REGION**  
**KOBIETY W CIĄŻY**  
**SĄ NADAL BADANE**  
STR. 5



**SPORT**  
**O IGRZYSKACH**  
**I ŻŁOTYCH KOLCACH**  
STR. 13



# Zgromadzenie Ogólne najwcześniej w październiku, Zielona Szkoła odwołana

**WYDARZENIE:** W środę odbyło się kolejne posiedzenie Rady Kongresu Polaków w Republice Czeskiej. Oczywiście z zachowaniem środków bezpieczeństwa – radni dyskutowali za pośrednictwem wideokonferencji. Podczas posiedzenia podjęli dwie bardzo ważne uchwały. Na ten temat rozmawialiśmy wczoraj z Mariuszem Wałachem, prezesem Kongresu.

Tomasz Wolff

## W środę Rada Kongresu podjęła spodziewaną decyzję. Chodzi o Zgromadzenie Ogólne...

– Rzeczywiście, podjęliśmy uchwałę o odwołaniu zaplanowanego na 25 kwietnia Zgromadzenia Ogólnego Kongresu Polaków w RC. Jednocześnie określiliśmy termin zastępczy na 3 października. Oczywiście wszystko będzie zależało od aktualnej sytuacji epidemiologicznej w kraju i Europie. Dziś nie pozostaje nam nic innego, jak czekać na kolejne kroki i decyzje rządu. Trzeba pamiętać, że przed Zgromadzeniem Ogólnym musimy jeszcze przeprowadzić Sejmiki Gminne w tych miejscowościach, gdzie zostały one odwołane i wyłonić resztę delegatów.

## Co z Radą Kongresu, której kadencja kończy się w kwietniu?

– Na razie pracujemy tak, jak pracuje dziś większość świata, on-line. Oprócz stałych kontaktów telefonicznych, używamy wide-

okonferencji w dostępnych technologiach. Tak jak już mówiłem wcześniej, siedziba Kongresu Polaków jest zamknięta, ale można się kontaktować z nią telefonicznie oraz mailowo. Kadencja Rady upływa pod koniec kwietnia. Do Zgromadzenia Ogólnego Rada Kongresu będzie pracowała w trybie nadzwyczajnym.

## A co z Zieloną Szkołą?

– Podjęliśmy uchwałę o jej odwołaniu. Nie mieliśmy innego wyjścia. Po uspokojeniu sytuacji Kongres Polaków będzie szukał nowych rozwiązań, ale na dziś nie mogę powiedzieć, czy będziemy w stanie uczniom polskich szkół zaproponować inny termin lub może coś innego, nowego. To będzie zależało nie tylko od rozwoju pandemii, ale także środków dotacyjnych. W sprawie odwołania Zielonej Szkoły jak najszybciej wyślemy pismo do dyrektorów szkół. ▲

● **Mariusz Wałach, prezes Kongresu Polaków w RC. Od końca kwietnia do Zgromadzenia Ogólnego nadal będzie stał na jego czele. Rada ma jednak pracować w trybie nadzwyczajnym.** Fot. NORBERT DĄBKOWSKI



## Drukują przyłbice

Pracownicy trzynieckiego Domu Dzieci i Młodzieży postanowili pod nieobecność swoich podopiecznych wykorzystać sprzęt, z którym do tej pory pracowano na zajęciach technicznych. Chodzi konkretnie o drukarki 3D, które zastosowano do produkcji przyłbic. Te będą chronić przed zakażeniem lekarzy, dentyстів oraz pracowników socjalnych opiekujących się seniorami.

Aby stworzyć taką przyłbicę, potrzebna jest płyta pleksi, kawałek gumy oraz plastikowa obręcz. Pleksi dostarcza darmowo kreatywnym pracownikom DDM miejscowa agencja reklamowa, gumę zamawiają na własny koszt w sklepie internetowym, a obręcze drukują właśnie na drukarkach. – Mamy sześć własnych drukarek 3D, a trzy kolejne wypożyczyliśmy. Wszyst-

kich dziewięć pracuje teraz pełną parą. Jeśli zainteresowanie naszymi przyłbicami będzie nadal trwało, a nam nie zabraknie materiału, będziemy je produkować – zapewni dyrektor Domu Dzieci i Młodzieży w Trzyncu, Zdeněk Walach.

Produkcję przyłbic ochronnych rozpoczęto tydzień temu. Dziennie pracownikom DDM udaje się ich skompletować ok. 70. (sch)

REKLAMA

## LETNIE OBOZY 2020

- sportowe TENISOWE
- sportowe BADMINTONOWE
- sportowe z lekcjami ANGIELSKIEGO
- jeździeckie „PARTÁK A KONINY NA PRÁZDNINY“

sport vitality

+420 731 444 853  
www.vitalityslezsko.cz



NASZ »GŁOS«



Tomasz Wolff  
wolff@glos.live

W ciągu kilku dni życie nas wszystkich stanęło na głowie, obróciło się o 360 stopni. W najbliższych dniach, tygodniach, a pewnie i miesiącach, będziemy skazani na informacje o koronawirusie. A nic nie sieje takiego spustoszenia w naszych głowach, jak informacje o kolejnych zarażonych oraz osobach, które przeżyły walkę o życie...

Dlatego w ostatnich dniach nie mogę doczekać się godziny 21.00-21.30. Po niej już mało które ministerstwo zdrowia na świecie albo instytucja odpowiedzialna za „liczenie strat” wysła nową komunikaty. Portale internetowe także odpuszczają, obwieszczając: „na dziś kończymy relację na żywo”. Można w końcu odpocząć, wysiąść z pędzącego roller coastera codziennych newsów i oddać się ulubionemu zajęciu – najbardziej bezpieczne są książka i dobry film czy serial, ruch na świeżym powietrzu tylko w pojedynkę i najlepiej wieczorem, żeby nikogo nie spotkać.

Psychologowie radzą, żeby jak ognia unikać w tych dniach telewizji, złych wiadomości; ograniczyć się do jednej aktywności dziennie w tym zakresie (sprawdzamy najnowsze wiadomości i zmieniamy temat). Kiedy jesteście zamknięci w domach od tyłu dni, trudno jednak nie włączyć telewizora czy radia. Nawet jak puścimy kanał z kulturą i przyrodą, to po jakimś czasie pokusa jest tak duża, że szukamy najnowszych informacji. Nie ma w tym zresztą nic dziwnego.

Od dwóch tygodni „Głos” robimy w domu, zaszyci w różnych miejscach przy komputerach. Nie jest łatwo, ale wiemy, że nie możemy zawieść Was, Drodzy Czytelnicy. Dbajcie o siebie i swoich bliskich, żyćcie wszystkim raz jeszcze dużo zdrowia. ■

## Sytuacja się pogorszyła

Wtorek Polska zaostriżyła środki bezpieczeństwa. Osoby pracujące za granicą od dziś muszą po powrocie do kraju odbyć kwarantannę. – Oznacza to, że każda osoba przekraczająca granicę RP, która pracuje w państwie sąsiadującym, przyjeżdżając do Polski musi liczyć się z obowiązkiem odbycia 14-dniowej obowiązkowej kwarantanny, a jej naruszenie podlega karze finansowej do 30 tys. zł – poinformowała konsul generalna RP w Ostrawie Izabella Wołhejko-Chwastowicz.

– Szukamy dla naszych pracowników zakwaterowania w hotelach po czeskiej stronie. Pracownicy muszą się zdecydować, czy zostaną aż do Wielkanocy w Czechach, czy chcą być z rodziną w Polsce. Zgodnie z ustawą każdy pracownik powracający z pracy z Czech i skierowany na kwarantannę powinien starać się o zaświadczenie z właściwego organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej – powiedział „Głosowi” Leszek Ryskalok, prezes spółki Polcarbo w Karwinie, która zatrudnia ok. 160 górników z Polski pracujących dla OKD.

W innych firmach chodzi nawet o kilkaset osób. Dla OKD pracuje 1,8 tys. Polaków zatrudnionych w firmach zewnętrznych.

Optymalnego rozwiązania szu-

kała wczoraj także Huta Trzyniecka. – Staramy się stworzyć zagranicznym pracownikom takie warunki, aby mogli pracować. Dla części z nich szukamy zakwaterowania – poinformowała Petra Mackowa, rzecznik prasowy przedsiębiorstwa, dodając, że huta ma ok. 160 pracowników z Polski. Problem dotyczy nie tylko hutnictwa i górnictwa, ale też innych branż, m.in. samochodowej. Niektóre agencje pośrednictwa pracy zaczęły zwalniać pracowników z Polski. Mamy informację od pracownicy jednej z agencji, która zastrzegła sobie anonimowość, że w jednym dniu wypowiedziała umowę o pracy 300 pracownikom dojeżdżającym do RC z Jastrzębia, Wodzisławia i Rybnika.

Jest też problem odwrotny, dotyczący obywateli polskich mieszkających na Zaolziu, a dojeżdżających do pracy w Polsce.

– Żona pracuje w markecie budowlanym w Cieszyźnie. Dzisiaj w sumie ostatni raz poszła do pracy, bo jutro już się nie dostanie. Nagłe zamknięcie granic, bez żadnego wcześniejszego ostrzeżenia i wbrew wcześniejszym deklaracjom, mocno skomplikowało życie tysiącom osób – powiedział redaktor Marcin Wiecek. (dc)

CYTAT NA DZIŚ



Roman Prymula  
główny epidemiolog RC

●●●  
**Zapełnione po brzegi puby i restauracje to piosenka dalekiej przyszłości**

DZIŚ...

27  
marca 2020

**Imieniny obchodzą:**  
Ernest, Lidia, Rupert  
**Wschód słońca:** 5.34  
**Zachód słońca:** 18.08  
**Do końca roku:** 279 dni  
**(Nie)typowe święta:**  
Międzynarodowy Dzień Teatru  
**Przysłowia:**  
„Gdy w Ruperta niebo jasne będzie, w lipcu takież czas pogody wszędzie”

JUTRO...

28  
marca 2020

**Imieniny obchodzą:**  
Aniela, Jan  
**Wschód słońca:** 5.32  
**Zachód słońca:** 18.10  
**Do końca roku:** 278 dni  
**(Nie)typowe święta:**  
Godzina dla Ziemi  
Dzień Żelków  
**Przysłowia:**  
„Gdy chcesz poznać pogodę w czerwcu roku tego, uważaj jak będzie w Jana Damasceńskiego”

POJUTRZE...

29  
marca 2020

**Imieniny obchodzą:**  
Eustachy, Stefan  
**Wschód słońca:** 6.29  
**Zachód słońca:** 19.11  
**Do końca roku:** 277 dni  
**(Nie)typowe święta:**  
Dzień Metalowca  
Święto Polskiej Bielizny  
**Przysłowia:**  
„Kiedy w marcu plucha, to w maju posucha”

POGODA

piątek

dzień: 8 do 12 C  
noc: 3 do 0 C  
wiatr: 1-3 m/s

sobota

dzień: 8 do 12 C  
noc: 3 do 0 C  
wiatr: 1-4 m/s

niedziela

dzień: 9 do 13 C  
noc: 5 do 1 C  
wiatr: 2-6 m/s

# Zbyt wiele nie zależy od nas

Pandemia koronawirusa wyróciła do góry nogami kalendarz wiosennych imprez w naszym regionie. Część z nich definitywnie się nie odbędzie, inne zostały przesunięte w czasie. Sanitarne obostrzenia sparaliżowały m.in. działalność Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Sportowego „Beskid Śląski”. Z powodu pandemii odwołany został bystrzycki „Złot”.

Witold Koźdoń



● Bystrzycki „Złot” cieszy się ogromnym wzięciem na naszym terenie. Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

Nasz wiosenny kalendarz stał się nieaktualny. Początkowo odwołaliśmy wycieczki do końca marca, ale ponieważ sytuacja się nie zmienia, zawieszamy organizację wycieczek i imprez turystycznych do końca maja – informuje Wanda Farnik.

Z powodu pandemii odwołany został bystrzycki „Złot”, czyli majowy festiwal polskiego, czeskiego i słowackiego rocka w Parku PZKO w Bystrzycy. Nie odbędzie się także kwietniowe, Wiosenne Spotkanie Klubów Kobiet. – Jeśli do czerwca nic się nie zmienia, nie zorganizujemy tej imprezy i w tym roku odbędzie się tylko jesienne spotkanie – mówi Anna Piskiewicz, prezes Sekcji Kobiet PZKO.

Wiosenne Spotkanie Klubów Kobiet zaplanowano 18 kwietnia w Będowicach. – Impreza była bardzo dobrze

przygotowana, niestety mamy do czynienia z siłą wyższą i nic na to nie poradzimy. Liczymy, że spotkamy się ponownie jesienią – mówi Anna Piskiewicz.

O przesunięciu imprezy zdecydowali organizatorzy zaplanowanej na początek maja w Cieszyźnie i Czeskim Cieszyźnie 22. edycji przeglądu filmowego „Kino na Granicy”. „Z uwagi na regulacje doty-

czące bezterminowego odwołania imprez masowych i priorytet, jakim jest dla nas bezpieczeństwo i spokój widzów, 22. Przegląd Filmowy „Kino na Granicy” odbędzie się w tym roku w dniach 21-26 sierpnia” – informują organizatorzy. Dodają, że „nie bez znaczenia jest także fakt, że imprezę przygotowuje nasz polsko-czeski zespół, którego kontakty są teraz niemożliwe ze

powiedzieć – stwierdza krótko Leszek Koch z zarządu Miejsowego Koła PZKO w Karwinie-Frysztacie. Przypomina jednak, że na definitywną decyzję trzeba będzie czekać. – Prawdopodobnie podejmiemy ją po świętach. Wszyscy wiemy, jak sytuacja wygląda dziś, ale nikt z nas nie wie, jak będzie wyglądała za miesiąc czy dwa. Po prostu zbyt wiele nie zależy od nas – dodaje. ■

472 037

to najnowsza opublikowana liczba osób zakażonych koronawirusem na świecie. Ogółem zmarło już 21 301 osób. Ministerstwo Zdrowia RP ogłosiło wczoraj rano 1085 przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2 w Polsce, w środę przybyło 150 chorych, zgon nastąpił w przypadku 15 pacjentów. W środę największy wzrost zachorowań na COVID-19 odnotowano również w RC. W statystykach zakażonych przybyło 291 osób i wczoraj rano ich łączna liczba wynosiła już 1775. 6 pacjentów zmarło, 10 się wyleczyło. Wirus nie omija naszego regionu. Wczoraj w województwie morawsko-śląskim było potwierdzonych 169 przypadków zachorowań, w śląskim w Polsce 113. (sch)

W OBIEKTYWIE »GŁOSU«



● W ostatnich dniach odwiedziliśmy przejście graniczne w Bukowcu/Jasnowicach. – Mamy 12-godzinne zmiany. Trochę się dłuży, dlatego nasza rozmowa to miłe oderwanie się od codziennej rutyny – zdradził „Głosowi” jeden z funkcjonariuszy czeskiej policji. Jak widać na zdjęciach, przejazd jest zatarasowany. Chcąc się dowiedzieć, czy owa granicę można pokonać czy nie, musimy śledzić wiadomości i decyzje naszych rządów. (endy)  
Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

## Strażacy przywieźli turystów



● Kierowca w odzieży ochronnej Fot. ARC

Autobus Straży Pożarnej przywiózł w sobotę do Karwiny 26 turystów, którzy po powrocie z Afryki nie mieli jak dostać się do domu z lotniska w Katowicach ze względu na zamknięcie granic oraz zarządzenia dotyczące kwarantanny.

– Transport czeskich obywateli, którzy w związku z kwarantanną nie mają jak wrócić do kraju, zapewnia Ministerstwo Spraw Zagranicznych. We współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych (Generalną Dyrekcją Straży Pożarnej) autobusy strażackie zwożą

naszych obywateli z lotnisk w okolicznych krajach – wyjaśnił Marek Gašparin, zastępca rzecznika prasowego Straży Pożarnej województwa morawsko-śląskiego.

Podczas transportu podjęto wszelkie środki ostrożności. Dwóch strażaków, którzy stanowili załogę autobusu, zostało wyposażonych w maski ochronne, ochronną odzież, rękawice i okulary. W autobusie wstawiono prowizoryczną ściankę oddzielającą załogę od podróżnych. Turyści otrzymali od strażaków na lotnisku w Katowicach maseczki i rękawice. (dc)

## Dyscyplina także w górach

Czeskie Pogotowie Górskie apeluje do turystów, aby również w górach przestrzegać rządowego rozporządzenia dotyczącego stanu wyjątkowego. Mnóstwo ludzi przeniosło się obecnie z miast i obszarów podgórskich w góry, gdzie nierzadko zachowują się nieodpowiedzialnie i nie przestrzegają przepisów. – Często storkoć poruszają się po górach ze dużych grupach i bez maseczek – zwrócił uwagę Pavel Antl, naczelnik Pogotowia Górskiego RC. – To dotyczy także Beskidów, choć może nie w takim stopniu jak Karkonosze, które są bardziej popularne. Problem ten występuje jednak wszędzie – potwierdził w rozmowie z „Głosem” Radan Jaškovský, naczelnik Beskidzkiego Pogotowia Górskiego.

Ratownicy górscy proszą tury-

stów, aby wzięli pod uwagę, że ich praca jest obecnie utrudniona. Niejednokrotnie konieczna jest współpraca z ratownikami medycznymi oraz nadzorem sanitarnym. Ratownicy muszą z każdym pacjentem postępować jak z potencjalnie zarażonym koronawirusem, a tymczasem nie mają odpowiednich środków ochronnych. Dlatego wdzieczni są wolontariuszom, którzy przynajmniej szły dla nich maseczki.

– Góry są aktualnie pokryte zlodowaciałym śniegiem, bądźmy więc wszyscy ostrożni – dodał Antl. Ratownicy górscy zajmują się obecnie także czynnościami, które nie należą do ich standardowych obowiązków – pomagają służbom granicznym oraz w zaopatrzeniu seniorów. (dc)

## Pozostają na posterunku

Od kąd cała Republika Czeska zabrała się za życie maseczek ochronnych, w hurtowniach zaczynać powoli brakować potrzebnych tkanin. – My nadal mamy całkiem spory zapas i wierzymy, że jeszcze długo będziemy mogli stać na posterunku, sprzedając naszym mieszkańcom materiał, by mogli się chronić przed koronawirusem – mówi Roman Samiec, właściciel firmy 4sleep z Bystrzycy, która na co dzień działa z powodzeniem w branży tekstylnej.

Sklepy 4sleep w Trzyńcu i Japłonowie przeżywają obecnie obniżenie. – Maseczki szyje się głównie ze stuprocentowej bawełny. Na jedną potrzebną jest kwadracik 25x25 centymetrów, do tego jakaś strona www.kodis.cz. (sch)

zastąpić tkaninę. Przed naszymi sklepami codziennie ustawia się kolejka klientów. Sprzedajemy materiał, a ludzie szyją je sobie sami. Obserwujemy jednak prawdziwą falę solidarności, bo przychodzą do nas osoby, które kupują większe ilości materiału po to, by szyć maseczki dla podopiecznych domów seniora, szpitali, policji albo zwyczajnie dla sąsiadów. Taka postawa podoba nam się bardzo i przyznam, że trzymamy nas jeszcze przy życiu – mówi Roman Samiec, który dziękuje swoim pracownikom. – O tym rzadko się mówi, ale oni znajdują się na pierwszej linii. Każdego dnia mają kontakt z kilkuset klientami, a mimo to nadal przychodzą do sklepu i pracują – stwierdza przedsiębiorca. (wik)





# Jesteśmy na dobrej drodze

Współczesny świat potrzebuje ludzi kreatywnych, krytycznych i odpowiedzialnych. Gwałtownie zmieniają się technologie, styl życia, struktura społeczna. Zmiany wkraczają także w szkolne mury. Wyzwaniom współczesnej, innowacyjnej edukacji starają się sprostać m.in. zaolziańscy nauczyciele.



● Szkolna biblioteka może być bardzo kreatywnym miejscem. Fot. ARC

Witold Koźdoń

Na co dzień dążymy, aby nasza szkoła była miejscem przyjaznym dzieciom i młodzieży, miejscem kreatywnym. Chcemy wspierać uczniów w rozwoju, doceniać ich mocne strony bez niepotrzebnego manipulowania czy straszenia. To trudne zadanie, potknięcia się zdarzają, ale jestem przekonana, że jesteśmy na dobrej drodze – mówi Sabina Suchanek, dyrektorka Polskiej Szkoły Podstawowej w Lutyni Dolnej.

Innowacyjne metody nauczania, metody aktywizujące z wykorzystaniem nowoczesnych technologii angażują ucznia i sprawiają, że chce dociekać. – Prosty sposób na zainteresowanie młodzieży tematem jest zadanie pytania zamiast sformułowania celu lekcji. Na przykład na zajęciach z przyrody zamiast podania tematu „budowa i funkcje układu wydalniczego” stawiamy pytanie „dlaczego mocz śmierdzi?” I już pojawia się ekscytacja tematem – tłumaczy Sabina Suchanek.

Na lekcji uczniowie korzystają ze smartfonów, tabletów, encyklopedii, podręczników, dowiadując się wielu ciekawych informacji o funkcjonowaniu nerek. – Co ważne, są zainteresowani tematem i te informacje zapamiętują. Są zafascynowani na tyle, że chcą sami bardziej zgłębić temat, wymieniają się informacjami, mamy pracę zespołową – przekonuje dyrektor szkoły, dodając, że także forma oceny pracy ucznia jest ważna. – Weźmy sprawdzian powtórkowy z języka angielskiego w klasach 6-9. Nauczyciel może go przygotować albo skopiować z gotowych materiałów dydaktycznych, ale wtedy

daleko mu do oceniania kształtującego. Ale można też dać samym uczniom możliwość przygotowania dla siebie testu sprawdzającego nabyte umiejętności. Uczniowie mogą korzystać z Internetu, słowników, podręczników, swoich notatek i kart pracy. Pojawia się współpraca, zaangażowanie. Uczniowie korzystają z różnych źródeł, uczą się formułować zadania, sprawdzają, zapisują poprawne odpowiedzi. Po prostu uczą się zespołowo, a także powtarzają materiał, nie mając tej świadomości. Do tego taki sprawdzian odbywa się bez stresu i zaskoczenia. Co ciekawe, pomimo tak oczywistych okoliczności pojawiają się nie tylko oceny celujące, są też oceny dobre, nawet niedostateczne. Każdy uczeń staje bowiem przed wyborem i od niego samego zależy, czy chce się solidnie przygotować do sprawdzianu – przekonuje Sabina Suchanek, która dodaje, że oceny są przyjmowane bez uwag i dyskusji o punktacji, z nutą refleksji. – Dając uczniom szansę na współdecydowanie o swoich ocenach, prowadzimy ich także w kierunku przyjmowania własnej odpowiedzialności za swoje działania. Rozwijamy umiejętność krytycznego myślenia, również o sobie – stwierdza.

Lutyńska podstawówka stworzyła też internetowy blog (edukatywnie.blogspot.com), na którym publikuje posty z ciekawymi pomysłami na lekcje inne, niż standardowe. „Publikowane teksty prezentują nasze prywatne podejście do szeroko pojętej edukacji. Chcemy dzielić się z innymi tym, jakie pomysły na aktywną naukę są realizowane w naszej szkole. Zdarza się, że dzieci niechętnie opowiadają rodzicom o tym, co ro-



● W Lutyni Dolnej uczniowie korzystają na zajęciach ze smartfonów i tabletów. Fot. ARC

biły w szkole. Rozumiemy zainteresowanie rodziców tym tematem, dlatego chcemy, aby blog dał im możliwość zobaczenia tego, w jakie aktywności ich dziecko jest angażowane” – piszą autorzy szkolnego bloga.

Na kreatywne, niekonwencjonalne metody nauczania stawiają też w Jabłonkowie. Jedną z podstawowych umiejętności, jakie nabywamy już na początku naszej edukacji, jest umiejętność czytania. Czy jednak dobrze ją w ciągu życia wykorzystujemy? Przecież wiele, nawet dorosłych osób, ma problemy z rozumieniem tego, co czyta. Jak więc uczyć czytania ze zrozumieniem, a przy okazji myślenia? – Sztuki rozumienia tekstów trzeba się przede wszystkim uczyć najrybniej – podkreśla Renata Gąsiorowska, nauczycielka języka polskiego w Polskiej Szkole Podstawowej im. H. Sienkiewicza w Jabłonkowie.

Z tego powodu uczniowie podstawówki czytają bajeczki... tamtejszym przedszkolakom. – Nasi ósmoklasiści chodzą czytać maciuchom przed ich snem i akcja ciekawiej się wielkim powodzeniem. Zwłaszcza gdy w przedszkolu pojawiają się chłopczy. Przedszkolaki bardzo lubią to czytanie, niestety do końca roku nasi uczniowie już się chyba w przedszkolu nie pojawiają, ale od jesieni ponownie rozpoczniemy wizyty – mówi Renata Gąsiorowska.

W jabłonkowskiej podstawówce uczą się dzieci z różnych rodzin. W mieście żyje wiele małżeństw mieszanych, dlatego bardzo trudno precyzyjnie określić, w jakim stopniu maluchy rozumieją polskie teksty. Temu zadaniu służy jednak Klub Książkomaniaka, czyli popo-

łudniowe zajęcia w ramach świetlicy szkolnej.

– Organizujemy je już w pierwszej klasie. Raz w tygodniu wybieram jakieś opowiadanie, wierszyk lub bajkę terapeutyczną. Dla urozmaicenia przygotowuję piosenkę, kolorowanke albo coś innego, co dzieci mogą robić w trakcie słuchania tekstu. Staram się również, by czytanie było żywe, a więc sprawdzam, czy słuchają. Zadaję też pytania, by przekonać się, czy rozumieją – mówi Renata Gąsiorowska, która do biblioteki szkolnej zabiera również starszych uczniów. – Wszystko po to, by te zajęcia nie kojarzyły się z lekcją. Uczniowie wybierają sobie książkę. Czytają 20 minut, a potem rozmawiamy. Tematy są różne, na przykład „ilustracje książkowe”, „jak zbudowana jest książka” czy „jaka jest różnica między książką a adaptacją filmową lub teatralną”. Uczniowie prowadzą też specjalne dzienniczki, a dla urozmaicenia, od czasu do czasu, przygotowuję zadania stylistyczne albo tworzymy książkowe zakładki – mówi Renata Gąsiorowska, która przekonuje, że język polski musi być przede wszystkim przyjemny. – W polskiej szkole na lekcji polskiego dzieci nie może być „gnębione”, za to musi na te zajęcia uczęszczać z przyjemnością. A ponieważ każda ocena jest relatywna, raczej staram się zachęcać. Oczywiście oceniam błędy stylistyczne, ale staram się także proponować ciekawe tematy, bo wtedy wychodzą fajne prace. Jeśli dziecko po raz setny ma opisać koleżankę, szybko się zniechęci, w zamian niech to więc będzie opis sympatycznego potwora. Dzięki takim prostym zabiegom na lekcjach robi się nie tylko kreatywnie, ale i wesoło – mówi nauczycielka. ■

## Nauczyciele Roku

Jutro nauczyciele w Republice Czeskiej będą obchodzili swoje święto. W tym roku nietypowo – bez uczniów. Jednak rola nauczyciela także w tym trudnym czasie jest niezmiennie ważna. W dzisiejszej rubryce przedstawiamy nauczycieli na miarę XXI wieku – otwartych na nowe metody i formy nauczania. Zaczniemy od pedagogów, którzy w swoich krajach otrzymali tytuł Nauczyciela Roku 2019 – w Polsce to była Zyta Czechowska z Poznańskiego, w Republice Czeskiej Tomáš Chrobák z Baszki w powiecie frydecko-misteckim.

Czechowska jest absolwentką pedagogiki specjalnej. Od 23 lat pracuje jako terapeutka i nauczyciel w szkole specjalnej. Jest pasjonatką nowoczesnych technologii i wykorzystywania mobilnych urządzeń w edukacji, prowadzi w sieci warsztaty i szkolenia dla nauczycieli, jest współautorką bloga edukacyjnego [www.specjalni.pl](http://www.specjalni.pl).

– Być nauczycielem to realizacja moich młodzieńczych marzeń o pracy z uczniami wymagającymi specjalnych oddziaływań edukacyjno-terapeutycznych. To najpiękniejszy zawód, który pozwala na kształtowanie postaw młodych ludzi i obserwowanie ich rozwoju. Możliwość bycia nauczycielem daje mi szansę stałego rozwoju, aktywności intelektualnej, poszerzania wiedzy i wyobraźni, co przekłada się na skuteczność i efektywność moich działań – napisała Czechowska dla „Głosu”.

Tomáš Chrobák jest laureatem pierwszej nagrody Global Teacher Prize Czech Republic 2019. W szkole podstawowej w Baszce uczy matematyki i wychowania fizycznego. W matematyce stosuje metodę prof. Hejnego i jest jej lektorem, jest także członkiem Narodowego Gabinetu Matematyki. W wolnym czasie organizuje projekt „Sobotni škola hrou” (w tłumaczeniu: sobotnia szkoła w formie zabawy – przyp. aut.).

– Nauczanie jest pracą, w której nieustannie można coś ulepszać. Nawet po latach widzę, że wciąż można odkrywać coś nowego. To droga bez końca – mówi z uśmiechem nagrodzony nauczyciel. Zarówno Zyta Czechowska, jak i Tomáš Chrobák będą lektorami na konferencji dla nauczycieli, którą 27 sierpnia ma zamiar zorganizować Centrum Pedagogiczne ds. Polskiego Szkolnictwa Narodowego. (dc)

# ROMAN LIPKA, GINEKOLOG Z CZ. CIESZYNA: Kobiety w ciąży są nadal badane

Osobami najbardziej zagrożonymi w związku z epidemią koronawirusa są ludzie starsi i chronicznie chorzy. Czy kobiety w ciąży także zaliczane są do grup ryzyka? Na pytania niepokojące przyszłe mamy odpowiada Roman Lipka, ginekolog z Czeskiego Cieszyna.

Danuta Chlup

**Czy kobiety w ciąży mają powody do niepokoju? Wiadomo coś nt. możliwego uszkodzenia płodu przez nowego koronawirusa?**

– Z obserwacji przebiegu schorzenia u ciężarnych wynika, że jest on zazwyczaj łagodny (grypowy) i nie różni się w niczym od przebiegu u kobiet, które nie są w ciąży. Dlatego przyszłe matki są w tej chwili traktowane tak samo jak inne osoby spoza grup ryzyka. Dla osób starszych i chorych koronawirus jest na pewno bardziej niebezpieczny, tak samo może być w przypadku ciąży o przebiegu ryzykownym lub patologicznym (np. u ciężarnych z cukrzycą lub osłabioną odpornością organizmu). Wpływ koronawirusa na płód nie jest zbadany, na razie nie stwierdzono wyższego ryzyka poronień w pierwszym i drugim tryestrze ciąży ani wad rozwojowych płodu. Nie odnotowano również zakażenia płodu w macicy kobiety ani nie stwierdzono zgonu matki bezpośrednio spowodowanego zakażeniem koronawirusowym. Niemniej kobieta ciężarna powinna się chronić przed każdym zakażeniem wirusowym, ponieważ ogólnie podwyższają one ryzyko poronień oraz wad rozwojowych.



● Lekarz Roman Lipka w swoim gabinecie. Fot. ARC R. Lipki

**Dzwonią do pana pacjentki zaniepokojone sytuacją?**

– Z reguły dzwonią z pytaniami, czy mają przyjść na wizytę, czy nie. Kobiety w ciąży muszą być regularnie badane, więc ich wizyty w gabinecie normalnie się odbywają – oczywiście przy zachowaniu wszelkich środków ostrożności zalecanych przez WHO oraz czeską służbę zdrowia.

**W Czechach jest ustalony konkretny kalendarz badań prenatalnych. Teraz też jest normalnie realizowany?**

– Niezbędne badania muszą być

przeprowadzone. Jeżeli natomiast kobieta nie ma żadnych dolegliwości, to niektóre z nich można pominąć. Ciężarne powinny chodzić do lekarza bez osób towarzyszących, w masce. Dalej trzeba zaznaczyć, że kobiety, które mają objawy grypowe (kaszel, podwyższoną temperaturę, bóle głowy, mięśni) lub u których występuje ryzyko, że mogą być zarażone ze względu na kontakt z zarażoną osobą, jak również ciężarne w kwarantannie – powinny przedzielić ginekologa lub szpitala telefonicznie o wizycie, dzwoniąc pod numer 112. Placówka

ma wtedy czas, żeby przygotować się na taką wizytę i podjąć zalecane środki ostrożności.

**W szpitalach, w których rodzą pana pacjentki, wprowadzono jakieś ograniczenia w związku z porodem?**

– Na porodówkach ogranicza się liczbę osób obecnych przy porodzie. Może być tylko rodzica oraz niezbędny personel medyczny. Ojcowie ani inne osoby towarzyszące nie są w tej chwili dopuszczani do porodu. To przykre, ale niestety w aktualnej sytuacji każdy musi przyjąć pewne ograniczenia. Za wszelką cenę należy minimalizować ryzyko zakażenia.

**Są opracowane zasady postępowania na wypadek, gdy będzie rodzicielka zarażona koronawirusem?**

– Tak, mamy instrukcje opracowane przez województwo morawsko-śląskie oraz Szpital Uniwersytecki w Ostrawie-Porubie, a także przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną. Taka matka powinna родić w szpitalu, który ma także oddział zakaźny. Najbliższe są w Ostrawie-Porubie i w Hawierzowie. Sam poród musi odbyć się na porodówce, ponieważ na oddziale zakaźnym nie ma na to miejsca i wyposażenia. Należy postępować tak, jak przy wszystkich

kontaktach z osobą zakażoną: personel medyczny musi mieć kompletną odzież ochronną – sterylne rękawice, kombinezony, maseczki z filtrem, okulary, obuwie i tak dalej. Kobiety zakażone powinny родić w masce. Poród ma się odbywać w odizolowanym boksie. Także noworodek musi być w takiej sytuacji przebadany na obecność koronawirusa i odizolowany od innych. Oczywiście może się zdarzyć, że poród będzie tak szybki, że nie będzie czasu na transport rodzącej do wskazanego szpitala. Wtedy będzie musiała urodzić na najbliższej porodówce, gdzie zostaną wprowadzone wszelkie powyższe wytyczne zasady.

**Operacje ginekologiczne nie są w tej chwili przeprowadzane?**

– Przeprowadza się tylko pilne operacje, wszystkie planowane zabiegi w całym kraju zostały odwołane. Na badania do przychodni ginekologicznych chodzą w tej chwili niemal wyłącznie kobiety w ciąży oraz panie, które mają problemy niecierpiące zwłoki. Nie przeprowadzamy żadnych prewencyjnych badań okresowych. Chodzi o to, aby przychodziło jak najmniej pacjentek, aby nie spotykały się w poczekalniach. Podobnie jest u lekarzy innych specjalizacji. ■

## Rak w czasach koronawirusa

Rozmowa z onkologiem Szpitala Uniwersyteckiego w Olomuńcu, Karolem Cwiertką.

**We wtorek w hawierzowskim szpitalu zmarł na COVID-19 pacjent będący w zaawansowanym stadium choroby nowotworowej. Czy ogólnie można powiedzieć, że pacjenci chorzy na raka są grupą szczególnie zagrożoną przez koronawirusa?**

– Na pewno są bardziej zagrożeni, choć wiele też zależy od stadium choroby. Ogólnie wyróżniamy tutaj dwie grupy pacjentów. Do pierwszej zaliczamy tych, którzy akurat przechodzą chemioterapię lub radioterapię. Ponieważ obie metody powodują osłabienie odporności organizmu, zawsze polecamy tym pacjentom, i to nie tylko w czasach pandemii, żeby ograniczyli kontakt z osobami chorującymi na infekcje przede wszystkim drogą oddechową. W tej grupie istnieje bowiem ryzyko, że na skutek powikłań spowodowanych zwykłym przeziębieniem lub grypą, będzie trzeba przesunąć na później terapię przeciwnowotworową, co z kolei może obniżyć szansę na wyleczenie. Do drugiej grupy zagrożenia należą osoby w zaawansowanym stadium choroby, w przypadku których każda infekcja może się okazać śmiertelna w skutkach. Z tego powodu chorzy



Fot. ARC

na raka powinni obecnie zachowywać szczególną ostrożność.

**Czy można powiedzieć, że ludzie chorujący na taki lub inny rodzaj nowotworu są bardziej lub mniej narażeni na zakażenie się COVID-19?**

– W przypadku pacjentów z nowotworami skóry, prostaty czy np. sutka we wczesnym stadium, u których jest skuteczna terapia hormonalna lub zabieg chirurgiczny, zagrożenie zarażeniem się koronawirusem praktycznie nie różni się od ogółu populacji. Osobiście natomiast jako duży problem postrzegam to, że chociaż wiemy, co w skrajnych przypadkach COVID-19 może powodować w organizmie człowieka, to na chwilę obecną nikt

nie jest w stanie powiedzieć, kto właściwie narażony jest na ciężki przebieg tej choroby. Stąd wynikają nasze obawy, a także ograniczenia, które zostały wprowadzone w związku z koronawirusem.

**Jak oddziały onkologiczne starają się chronić swoich pacjentów przed COVID-19?**

– Ograniczenia na oddziałach onkologicznych są podobne do tych obowiązujących podczas epidemii grypy. Pierwszym krokiem w takich sytuacjach jest zakaz odwiedzin chorych. Kiedy w naszym kraju pojawiły się pierwsze przypadki zakażeni na COVID-19, w szpitalu od razu został wprowadzony obowiązek noszenia masek ochron-

nych. Te mają chronić zarówno pacjentów, jak i lekarzy i pielęgniarki, ponieważ, jak przekonujemy się na przykładzie Włoch, istnieje duże ryzyko, że zachoruje również personel medyczny. Aby temu zapobiec, obecnie każdej osobie, która przychodzi do szpitala, mierzymy temperaturę i przeprowadzamy z nią wywiad. Pytamy, czy nie była w kontakcie z chorym i czy nie jest w kwarantannie. W wypadku podejrzenia infekcji COVID-19 postępujemy wg zaleceń obowiązujących w całym szpitalu. Poza tym staramy się tak zorganizować pracę przychodni onkologicznych, żeby one były w miarę puste. W związku z tym dzwonimy np. do pacjentów, którzy mają ukończoną terapię i mają w tych dniach przyjść na wizytę kontrolną po trzech miesiącach, żeby umówić się z nimi na później. Jeżeli pacjent nie obserwuje żadnych niepokojących objawów, przekładamy wizytę. Uważamy bowiem, że w obecnej sytuacji większym zagrożeniem od nawrotu choroby nowotworowej może być zarażenie się koronawirusem.

**Czy obserwuje pan, że sytuacja, jaka panuje obecnie w RC i na świecie w związku z koronawirusem, negatywnie odbija się na kondycji psychicznej pacjentów chorych na raka?**

– To zależy od typu człowieka. Tak

samo jak wśród ogółu populacji obserwujemy różne zachowania i różne reakcje na zagrożenia wynikające z pandemii koronawirusa, tak również wśród pacjentów chorych na raka spotykamy się z różnym podejściem do tego problemu. Po trzech tygodniach mogą jednak powiedzieć, że nasi pacjenci na pewno nie bagatelizują zaistniałej sytuacji i starają się stosować do wszelkich zaleceń, które chronią ich zdrowie. Są również tacy, którzy sami oferują nam pomoc, np. w postaci własnoręcznie uszytych masek ochronnych.

**Spora grupa pacjentów onkologicznych przebywa na co dzień w swoich domach. Na co powinni zwracać szczególną uwagę oni i ich bliscy?**

– Powinni, oczywiście, przestrzegać wszelkich zasad higieny oraz ochrony przed wirusem. Ponieważ obecnie kontakty międzyludzkie są mocno okrojone, ważne jest, żeby znaleźć sobie jakieś zajęcie i nie zapominać o ruchu. Nie polecam natomiast spędzania od rana do wieczora wszelkich informacji o pandemii koronawirusa. Wystarczy włączyć wieczorne wiadomości, żeby zorientować się w sytuacji, a w pozostałym czasie poszukać innych źródeł rozrywki. (sch)



## SEJMIKI GMINNE PRZED ZGROMADZENIEM OGÓLNYM KONGRESU POLAKÓW W RC



# Reaktywujemy drużynę harcerską!

Witold Koźdoń

Jabłonków to prężny ośrodek polskiej mniejszości. W zbiorowej świadomości mieszkańców Czech i Polski istnieje za sprawą organizowanego co roku na początku sierpnia trzydniowego „Gorolskiego Święta”. W odróżnieniu jednak od weekendu z „Gorolem” w ponadpięćdziesięcym miasteczku czas płynie bardzo spokojnie. – W gminnym Komitecie ds. Mniejszości Narodowych spotykamy się w zasadzie po to, by potwierdzić, że zasadniczych problemów u nas nie ma – mówi w rozmowie z „Głosem” Danuta Branna, pełnomocniczka gminna Kongresu Polaków w RC w Jabłonkowie, a zarazem członkini tamtejszego Komitetu ds. Mniejszości Narodowych.

**Dodatkowo jest pani członkinią Rady Kongresu Polaków w RC XII kadencji. Na co dzień obserwuje więc pani Polaków w Jabłonkowie z bardzo różnych perspektyw. Jaka jest ich współczesna kondycja?**  
– Generalnie dobra. Na czele jabłonkowskiego Komitetu ds. Mniejszości Narodowych stoi Polka, Renata Kulka. Przekonujemy się również, że w mieście nie ma zasadniczych problemów, które wymagałyby jakichś natychmiastowych działań. Mamy dwujęzyczne napisy. To ważny sygnał na zewnątrz. Jeszcze ważniejsze jest jednak to, że mamy dobrze funkcjonującą szkołę z prężnie działającą Ma-

ciężą Szkołą. Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza zarządza filialną podstawówką w Łomnej Dolnej, a w Jabłonkowie od szóstej klasy uczą się dzieci z Bukowca, Piosku, Nawsia i innych okolicznych miejscowości.

**Poza szkołą są także inne ogniska polskości...**

– Znanie jest jabłonkowskie, a zarazem członkini tamtejszego Komitetu ds. Mniejszości Narodowych. Kultura i Oświatowe, które nie tylko dysponuje wspaniałą siedzibą przy rynku, ale jest również organizatorem największej zaolziańskiej imprezy folklorystycznej, czyli „Gorolskiego Święta”. Trzeba zaznaczyć, że przy organizacji tego wydarzenia pomaga miasto. Jabłonków szczyli się „Gorolem”, a dla nas to bardzo ważna promocja. Jak wiadomo, Koło PZKO jest duże, a prezes Jan Ryłko ma ogromne doświadczenie. Zarząd Koła działa bardzo sprawnie, podobnie jak sztab organizacyjny „Gorola”. W efekcie impreza stała się wizytówką Polaków na Zaozi i to nie tylko wobec naszych miejscowych, ale także w

całej Republice Czeskiej oraz poza jej granicami.

**Nad czym więc na co dzień debatują członkowie jabłonkowskiego Komitetu ds. Mniejszości Narodowych?**  
– Z reguły nie są to rzeczy wymagające szybkiej interwencji. Z drugiej strony nie są to także kwestie błahy. Podejmowaliśmy na przykład problem dwujęzycznych tekstów w kronice miasta. Sprawa została załatwiona i Jakub Mrózek, członek komitetu, tłumaczy teraz polskie teksty traktujące o naszych imprezach i wydarzeniach na język czeski, by mogły być w dwóch językach odtworzone w kronice miasta. Kolejna sprawa to stan naszych placówek

szkolnych i przedszkolnych. Szkoła im. Henryka Sienkiewicza została przez miasto rozbudowana, a i w przedszkolu odbyły się remonty. Długo wiceburmistrzem Jabłonkowa był Stanisław Jakus. Obecnie nie mamy wiceburmistrza-Polaka, ale współpraca z gminą układa się dobrze. Z kolei w jabłonkowskiej parafii przez kilkanaście lat proboszczem był ksiądz Janusz Kiwak. W ubiegłym roku został przeniesiony, a do nas przyszedł czeski proboszcz, ks. Alfred Volný. Mamy jednak polskie wikarego, a Polakami są również księża franciszkanie, więc msze, nabożeństwa, śluby czy pogrzeby odbywają się utartym schematem zarówno w języku polskim, jak i cze-

## Sejmik Gminny w Jabłonkowie

### odwołany

## Polacy w Jabłonkowie

- ✔ Liczba mieszkańców Jabłonkowa narodowości polskiej (według spisu z 2011 roku): 974
- ✔ Polskie organizacje:
  - ✔ Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza z Polskim Językiem Nauczania (dyrektor Urszula Czudek)
  - ✔ Macierz Szkolna (prezes Agnieszka Velecká)
  - ✔ Przedszkole (dyrektor Zofia Sikora)
  - ✔ Miejscowe Koło PZKO (prezes Jan Ryłko)

skim. Do tego trzeba dołączyć polski chór parafialny, który będzie obchodził w tym roku stulecie istnienia. Osobiście marzyłoby mi się za to, by wznowiło działalność harcerstwo, które dawniej prężnie w Jabłonkowie działało. Uważam, że warto pokusić się o reaktywowanie właśnie tej organizacji, ponieważ – podobnie jak rodzina i szkoła – spełnia ona niezastąpioną rolę w procesie wychowania młodych ludzi. ▲

## Sejmik Gminny w Olbrachcicach

### odwołany

## Polacy w Olbrachcicach

- ✔ Liczba mieszkańców Olbrachcic narodowości polskiej (według spisu z 2011 roku): 707
- ✔ Polskie organizacje i instytucje
  - ✔ Szkoła Podstawowa i Przedszkole z Polskim Językiem Nauczania (dyrektor Jolanta Kożusznik)
  - ✔ Macierz Szkolna (prezes Jolanta Polok)
  - ✔ Miejscowe Koło PZKO w Olbrachcicach (prezes Helena Bublik)
  - ✔ Drużyna Zuchowa „Wesołe ogniki”



wszystkich chętnych. – Z przykrością musimy niektórym rodzicom odmawiać przyjęcia ich dziecka. Z drugiej strony warunki lokalowe nie pozwalają na powiększenie przedszkola – stwierdza Kożusznik. Wójt wie o tym. – Sęk w tym, że jest to stary budynek, a zagospodarowanie poddasza pochłonęłoby kilka milionów koron – mówi.

Równie ważną rolę w życiu Polaków w Olbrachcicach odgrywa Miejscowe Koło PZKO z 348 członkami i własną siedzibą. – W Olbrachcicach spotykają się wszystkie grupy wiekowe PZKO-owców – Klub

by Młodych, Średniaka, Kobiet i Seniora, a także Klub Tenisa. Co roku organizujemy kilka imprez kulturalno-towarzystwowych oraz dwie wycieczki do Polski – jednodniową i dwudniową – wymienia prezes MK PZKO, Helena Bublik. Jak zaznacza, gmina co roku przekazuje na działalność Koła 10 tys. koron, a także dofinansowuje inwestycje w wyposażenie Domu PZKO. Ostatnio np. przekazała 45 tys. na zakup zmywarki. Teraz przyszedłaby się wsparcie na remont fundamentów, którego Koło będzie musiało niebawem się podjąć. (sch)



# Matura musi być

Jeżeli szkoły zostaną otwarte do 1 czerwca, maturę państwową uczniowie będą zdawali bez konieczności pisania wypracowań stylistycznych. Jeśli ograniczenia związane z pandemią koronawirusa będą dalej obowiązywać, szkoła wystawi im świadectwa maturalne na podstawie ocen z trzech ostatnich świadectw.

Beata Schönwald

Co na to wszystko mówią tegoroczni maturzyści Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie?

Daniela i Izabela Adámek



wygląda, ja wciąż mam nadzieję, że szkoły przed 1 czerwca zostaną już otwarte, a my, maturzyści, usiądziemy przy zielonym stole, żeby zdać maturę przynajmniej w okrojonym zakresie, bez prac pisemnych z języka czeskiego i języków obcych. Nie potrafię natomiast sobie wyobrazić wersji matur po 1 czerwca, która zakłada wypuszczenie maturzystów w świat z prowizorycznymi świadectwami maturalnymi bez tej tradycyjnej kulminacji czterech lat w gimnazjum.

Danuta Franek



informacje, choć też nie stuprocentowe. Wersja, że matur by nie było, a oceny zostałyby wystawione według trzech ostatnich świadectw półrocznych, trochę mnie zasmuciła. Nie ze względu na wynik, bo ten nie byłby najgorszy, ale ponieważ matura to egzamin, który powinien zaliczyć każdy gimnazjalista. Poza tym z tego, co widziałam w czasie matur moich kolegów, chodzi o egzamin, na którym możemy podziękować nauczycielom za wiedzę, którą nam przekazali i siedząc razem przy zielonym stole, pożegnać się z nimi. Jeśli natomiast matury się odbędą, to będę miała okazję na własnej skórze poczuć dreszczki emocji związany z egzaminem. Z drugiej strony trochę się obawiam, że będzie na nas wywierany większy nacisk, by wszyscy zdali, a to z kolei bardzo by mnie stresowało. Trudno zatem powiedzieć, która opcja byłaby lepsza. Póki co zamierzam się więc kierować moim ulubionym motto: „Będzie tak, jak ma być. Będzie dobrze”.

Jolanta Iwanuszek



Moim zdaniem wersja przed 1 czerwca jest dla nas bardziej stresująca. Z powodu pandemii nie uczęszczamy na lekcje oraz korepetycje, a sami mamy problem z całkowitą mobilizacją do nauki. Odczuwamy presję z powodu nieznamości dokładnego terminu matury. Wiele osób marzy o maturze bez egzaminu, ale według mnie to matura za darmo, a warto by powalczyć o lepsze stopnie niż te, które mieliśmy na minionych świadectwach. Matura prawdziwa, zdobyta, zasłużona, jest lepszym startem do zdobywania wiedzy na uczelniach wyższych. ▲

# Egzamin czy luka w życiorysie?

Gdyby nie pandemia, już za tydzień czwartoklasiści Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie pisaliby maturę szkolną z języka polskiego. Natomiast kilka dni później w całej RC miała się odbyć część pisemna matur państwowych z języka czeskiego i języków obcych. Od wczoraj już jednak wiadomo, że na tegorocznej maturze nie będzie żadnych wypracowań stylistycznych. W pozostałych sprawach nadal panuje względna niepewność.

Wynika ona z tego, że zgodnie z ustawą, którą w tym tygodniu uchwalili czescy parlamentarzyści, w grę wchodzi dwie wersje matur. Która z nich zostanie zrealizowana, będzie zależało, jak już zresztą informowaliśmy, od daty ponownego otwarcia szkół. Jeżeli uczniowie wrócą do ławek przed 1 czerwca, to prawdopodobnie trzy tygodnie później będą mogli rozpocząć się matury. W przeciwnym razie podstawą do wystawienia ocen na świadectwie maturalnym będą oceny z poprzednich trzech świadectw półrocznych – z letniego i zimowego semestru w klasie trzeciej oraz zimowego w klasie czwartej.

– Jeżeli będzie aktualna wersja z przeciętną ocen z trzech ostatnich świadectw, to chyba wszyscy się ucieszą, bo de facto już zdali. Oczywiście z wyjątkiem tych, którzy muszą jeszcze zdać egzamin poprawkowy z półroczu, a takie osoby też mamy w szkole – mówi dyrektor Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie, Maria Jarnot. Jak zauważa jednak, poglądy mogą być różne. – Jeśli ktoś miał dobre oceny, to nie ma sprawy, będzie miał je również na maturze. Co innego ci, którzy niespecjalnie przykładali się do nauki, a liczyli na to, że dopiero do matury odpowiednio się przygotują. Te osoby mogą czuć się zawiedzione – dodaje.

Zdaniem wychowawcy klasy IVA, Ireny Orszulik, chociaż matura zaliczona na podstawie średniej ocen być może ucieszy wielu uczniów, to brak egzaminu dojrzałości z prawdziwego zdarzenia może stanowić pewną „lukę w życiorysie”. Matura to nie tylko sprawdzenie kompetencji z różnych zakresów wiedzy, ale przede wszystkim możliwość pokazania swej elokwencji, zdolności komunikacyjnych, odporności na stres – przekonuje nauczycielka i dodaje: – Jako wychowawczyni tegorocznych maturzystów muszę



powtórzyć za Marylą Rodowicz, że jednak mimo wszystko „najbardziej mi żal kolorowych jarmarków...”, czyli wspólnych chwil komersowych, celebracji, osobistych spotkań i relacji.

Jak na razie szkoła jednak zachowuje się tak, jakby matury miały się odbyć. – Na razie była mowa o maturach państwowych. Co do części szkolnej matur oraz matur ustnych nie mamy jeszcze żadnych wskazówek. Zakładamy, że jeśli się odbędą, to w tradycyjnym trybie, przy zielonym stole – wyjaśnia dyrektorka. Język polski jest w gimnazjum tym przedmiotem, który wchodzi w skład matury szkolnej. W normalnej sytuacji uczniowie zdają go obowiązkowo najpierw pisemnie, a potem ustnie. W śróde dyrektorka zwołała w związku z tym konferencję wideo z nauczycielami. Ustalono na niej, że matury, tak samo jak w przypadku pozostałych języków, nie będą pisali również pracy stylistycznej z języka polskiego. – Do końca kwietnia będą natomiast zobowiązani do napisania zadania szkolnego z tego języka – sprzecyzowała.

Pytania rodzi też kwestia świadectw końcowych czwartoklasistów. Ich rozdanie ma się odbyć 30 kwietnia. Już teraz jednak wszystkim wskazuje na to, że w tym czasie nauka nie będzie się jeszcze odbywać. Według dyrektorki, szkoła na razie nie otrzymała na ten temat żadnych informacji z Ministerstwa Szkolnictwa. – Kiedy uczy się o odległość, trudniej wystawia się oceny tak, żeby obiektywnie odzwierciedlały samodzielną pracę ucznia. Niezależnie od tego nasi nauczyciele, zadając uczniom materiały do opanowania oraz zadania do odrobienia, starają się również, jak tylko to możliwe, oceniać ich pracę – stwierdza Jarnot. (sch)

# Co z egzaminami wstępnymi?

W związku z zamknięciem szkół z powodu pandemii koronawirusa kursy przygotowawcze dla dziewięcioklasistów, którzy chcieli zdawać do Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie, zostały odwołane. Jak poinformowała Ministerstwo Szkolnictwa, egzaminy wstępne do szkół średnich odbędą się, jednak z tą różnicą, że zamiast dwóch prób, uczniowie będą mieli tylko jedną. – Papiery do gimnazjum złożyły 104 osoby. 94 z nich

zdecydowało się zdawać już pierwszego dnia, czyli te osoby przyjdą do nas na egzamin. Tradycyjnie będzie się on składał z trzech części – matematyki, języka czeskiego i języka polskiego – informuje dyrektorka placówki, Maria Jarnot. Jak dodaje, szkoła opublikowała na swojej stronie internetowej materiały, które mogą pomóc w przygotowaniu się do egzaminów. Chodzi o opracowania niektórych tematów oraz testy z poprzednich lat. (sch)













## PIĄTEK 27 MARCA

**6.10** Leśniczówka (s.) **6.35** Magazyn śledczy Anity Gargas **7.05** Czy wiesz, że... **7.15** Pytanie na śniadanie **11.35** Na sygnale. Dwa oblicza Błażeja **12.15** Wiadomości **12.30** Wilnoteka **13.25** Dom nad rozlewiskiem (s.) **14.20** M jak miłość (s.) **15.15** Wiadomości **15.30** M jak miłość (s.) **16.30** Korona królów - taka historia... Dzień z życia mieszcza-nina krakowskiego **17.00** Domisie (dla dzieci) **17.30** Teleexpress **17.55** Gra słów (teleturniej) **18.25** Okrasa łamie przepisy **18.55** Wszystko przed nami **19.25** Magazyn z Ameryki **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, pogoda, sport **20.45** Na dobre i na złe (s.) **21.45** Polonia 24 **22.20** Dom nad rozlewiskiem (s.) **23.10** Focus on Poland **23.20** Z pamięci. Hotel Bristol **23.30** Kabaret za kulisami. Rekwizyty.

## SOBOTA 28 MARCA

**6.10** Barwy szczęścia (s.) **7.15** Pytanie na śniadanie **11.50** Muzyczna scena Halo Polonia **12.15** Okrasa łamie przepisy. Tajemnice domowej kiełbasy **12.50** Ojciec Mateusz 22 (s.) **13.40** Na dobre i na złe (s.) **14.40** Kabaret za kulisami. Rekwizyty **15.40** Wolny Ekran **16.00** Filmoteka małopolska. Ania. Rzecz o Annie Dymnej **17.00** Słownik polsko@polski **17.30** Teleexpress **17.55** M jak miłość (s.) **18.45** Szansa na sukces. Opole 2020 **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, pogoda, sport **20.45** Młody Piłsudski **21.40** Ośmiu wspaniałych **22.35** Film fabularny.

## NIEDZIELA 29 MARCA

**6.25** The Extra Mile **6.50** Powroty **7.15** Pytanie na śniadanie **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **13.00** Transmisja mszy świętej z sanktuarium Matki Bożej Rzeszowskiej w bazylice pw. Wniebowzięcia NMP w Rzeszowie **14.15** Łalka. Widziadło **15.50** Powroty **16.10** Łajk! **16.30** Leśniczówka (s.) **17.30** Teleexpress **17.55** M jak miłość (s.) **18.50** Przyrodnik na tropie. Bocian biały **19.15** Czy wiesz, że... **19.25** Nela Mała Reporterka. Wodospady Islandii **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, pogoda, sport **20.45** Zniewolona **21.45** Obce ciało **23.40** Studio Kultura. Niedziela z... Platonem.

## PONIEDZIAŁEK 30 MARCA

**6.20** Wojsko-polskie.pl **6.45** Zwierzaki Czytaki. Mniem mniamałot **7.00** Figa Migu. Kłamczucha **7.15** Pytanie na śniadanie **11.00** Panorama kraj **11.05** Pytanie na śniadanie **11.35** Barwy szczęścia (s.) **12.05** Rok 1920. Kalendarium **12.15** Wiadomości **12.30** Magazyn z Ameryki **12.50** Filmoteka małopolska. Ania. Rzecz o Annie Dymnej **13.35** Program rozrywkowy **13.55** Ekspres Lodowcowy **14.20** Młody Piłsudski **15.15** Wiadomości **15.30** Zakochaj się w Polsce. Często-

chowa **16.00** Cafe piosenka **16.30** Korona królów **17.00** Zwierzaki Czytaki **17.15** Figa Migu. Kłamczucha **17.30** Teleexpress **17.55** Gra słów (teleturniej) **18.20** Wileńskie palmy **18.55** Barwy szczęścia (s.) **19.25** Nad Niemnem **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, pogoda, sport **20.45** O mnie się nie martw **21** **21.45** Polonia 24 **22.20** Dom nad rozlewiskiem (s.) **23.10** Focus on Poland **23.30** Opowieści Rodowiczów.

## WTOREK 31 MARCA

**6.10** Pożyteczni.pl **6.45** Przyjaciele Misia i Margolci **7.15** Pytanie na śniadanie **11.00** Panorama kraj **11.05** Pytanie na śniadanie **11.35** Barwy szczęścia (s.) **12.15** Wiadomości **12.30** Nad Niemnem **12.50** Polonia 24 **13.25** Dom nad rozlewiskiem (s.) **14.20** O mnie się nie martw **11** **15.15** Wiadomości **15.30** Opowieści Rodowiczów **16.30** Korona królów **17.00** Przyjaciele Misia i Margolci **17.30** Teleexpress **17.55** Gra słów (teleturniej) **18.25** Przystanek Zaolzie **18.45** Pod Tatrami **18.55** Barwy szczęścia (s.) **19.25** Magazyn z Wysp **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, pogoda, sport **20.45** Ojciec Mateusz 22 (s.) **21.45** Polonia 24 **22.20** Dom nad rozlewiskiem (s.) **23.10** Focus on Poland **23.30** Ocaleni – koncert.

## ŚRODA 1 KWIETNIA

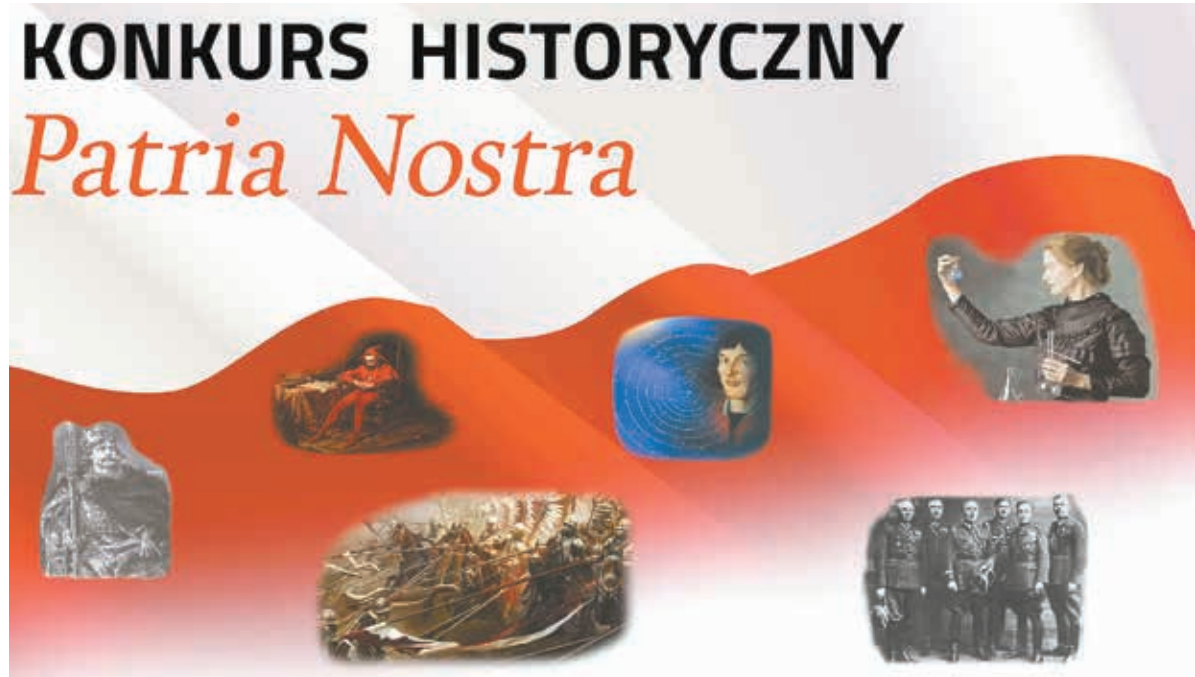
**6.10** Korona królów **6.40** Chrześcijańska Armenia **7.05** A to polski właśnie... Prima aprilis **7.15** Pytanie na śniadanie **11.00** Panorama kraj **11.05** Pytanie na śniadanie **11.35** Barwy szczęścia (s.) **12.15** Wiadomości **12.30** Magazyn z Wysp **12.50** Polonia 24 **13.25** Dom nad rozlewiskiem (s.) **14.20** Ośmiu wspaniałych **15.15** Wiadomości **15.30** **16.30** Korona królów **17.00** A to polski właśnie... Prima aprilis **17.10** Nela Mała Reporterka. Wodospady Islandii **17.30** Teleexpress **17.55** Gra słów (teleturniej) **18.55** Barwy szczęścia (s.) **19.25** Kierunek Zachód **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, pogoda, sport **20.45** Echo serca **21.45** Polonia 24 **22.20** Dom nad rozlewiskiem (s.) **23.10** Focus on Poland **23.30** Nieznane życie Jana Pawła II.

## CZWARTEK 2 KWIETNIA

**6.10** Korona królów **6.40** Turyściana jazda **6.55** Zaczarowany świat **7.15** Pytanie na śniadanie **11.00** Panorama kraj **11.05** Pytanie na śniadanie **11.35** Barwy szczęścia (s.) **12.15** Wiadomości **12.30** Kierunek Zachód **12.50** Polonia 24 **13.25** Dom nad rozlewiskiem **14.20** Echo serca **15.15** Wiadomości **15.30** Szansa na sukces. Opole 2020 **16.30** Korona królów **17.05** Zaczarowany świat **17.20** Rok 1920. Kalendarium **17.30** Teleexpress **17.55** Gra słów (teleturniej) **18.25** Wschód **18.55** Barwy szczęścia (s.) **19.25** Wilnoteka **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, pogoda, sport **20.45** Miasto skarbów. Duklat Wazy **21.45** Polonia 24 **22.05** Rozmowa Polonii **22.20** Halo Polonia **23.10** Focus on Poland **23.30** Santor subito. Niewyjaśnione uzdrowienie **0.00** Magazyn śledczy Anity Gargas.

## Konkursowe budowanie wspólnoty

Ruszył Filmowy Konkurs Historyczny „Patria Nostra”. Został objęty patronatem prof. dr hab. Jacka Czaputowicza, ministra spraw zagranicznych RP.



Konkurs adresowany jest do młodzieży polskiej i polonijnej na całym świecie. Jego celem jest propagowanie wiedzy o historii Polski i jej dziedzictwa kulturowego, krzewienie patriotyzmu oraz budowanie poczucia wspólnoty wśród młodych Polaków.

Konkursy Patria Nostra są z

powodzeniem organizowane od kilku lat.

W ramach aktualnej, już piątej edycji konkursu „Patria Nostra”, realizowane są obecnie trzy niezależne konkursy regionalne oraz konkurs światowy, w których łącznie bierze udział ok. 1500 uczniów i nauczycieli z Polski i zagranicy.

Gale Finałowe V edycji Konkur-

sów Historycznych „Patria Nostra” odbędą się we wrześniu 2020 r. w Warszawie, Krakowie i Poznaniu.

Szczegóły na temat tego konkursu można znaleźć na stronie internetowej: [www.konkurs-patrianostra.pl](http://www.konkurs-patrianostra.pl). Zachęcamy naszą młodzież do startu.

Organizatorzy konkursu „Patria Nostra”

## Brakuje nauczycieli

Zobliczeń analityków wynika, że w ciągu najbliższych 3-5 lat w litewskich szkołach zabraknie prawie 2 tys. pedagogów. – Żeby zmienić tę sytuację, niezbędne jest podniesienie prestiżu zawodu nauczyciela. Zwiększenie wynagrodzenia za pracę pedagoga podniesie też status nauczyciela w społeczeństwie – rekomenduje Józef Kwiatkowski, prezes Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”.

Przed dwoma laty we wszystkich placówkach oświatowych Wileńszczyzny, w szkołach zaczyna brakować również polonistów – szkoły wskazywały brak 15 nauczycieli języka polskiego oraz 50 nauczycieli klas początkowych – dodaje Józef Kwiatkowski.

Niestety, mimo upływu lat problem się pogłębił. Zdaniem prezesa „Macierzy”, sytuacja może się zmieniać na lepsze, gdy zawodowi nauczyciele zostaną przywrócony odpowiedni prestiż i społeczne poważanie. – Podniesienie prestiżu



● Na początku roku szkolnego 2019/2020 w litewskich szkołach były 363 wolne etaty pedagogów.

Fot. „Kurier Wileński”

zawodu nauczyciela jest po prostu niezbędne. Jeżeli odpowiednio zwiększy się wynagrodzenie pracy pedagoga, podniesie się też status nauczyciela w społeczeństwie – uważa rozmówca.

Ogólnolitewskie badania dotyczące braku nauczycieli w szkołach przeprowadzili również naukowcy Uniwersytetu Witolda Wielkiego

w Kownie. Ich wyniki także nie są pocieszające: w dwóch z dziesięciu szkół na Litwie brakuje nauczycieli wszystkich specjalności, a w ciągu kilku najbliższych lat zapotrzebowanie na nich wzrośnie pięciokrotnie. W badaniach uczestniczyło 929 dyrektorów szkół i 2588 nauczycieli z 59 samorządów.

„Kurier Wileński”/LITWA

# SPORT

## ALFONS JUCK O IGRZYSKACH I ZŁOTYCH KOLCACH

# Przesunięcie to rozsądna decyzja

Sportowy świat nie jest w szoku. Tej decyzji można się było bowiem spodziewać, nawet nie będąc jasnowidzem. Zaplanowane na przełom lipca i sierpnia Letnie Igrzyska Olimpijskie w Tokio zostały przesunięte na następny rok. – Paradoksalnie dla wszystkich to wielka ulga. Teraz wiemy, jak dalej działać i na czym się w najbliższym czasie skupić – mówi „Głosowi” Alfons Juck, członek roboczej grupy w Międzynarodowej Federacji Lekkoatletycznej, na co dzień menedżer przełożonego na wrzesień mityngu Złote Kolce w Ostrawie.



● Alfons Juck (z prawej) na konferencji prasowej w Monako.

Fot. ARC, Facebook Alfons Juck

### Janusz Bittmar

### Musimy być cierpliwi

– Podjęta została najlepsza decyzja z możliwych. Sportowcy narzekali, że w obecnych trudnych i niejasnych warunkach nie będą mieli czasu, żeby się dostatecznie przygotować do igrzysk – stwierdza w rozmowie z „Głosem” Juck. Premier Japonii Shinzo Abe osiągnął w tej sprawie porozumienie z przewodniczącym Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego Thomasem Bachem. „Prezydent Bach i premier Abe wyrazili wspólną troskę o rozwój ogólnosiwiatowej pandemii COVID-19 oraz jej wpływ na życie ludzi i na przygotowania sportowców do igrzysk. Niespotykanie i nieprzewidywalne rozprzestrzenianie się epidemii spowodowało pogorszenie się sytuacji w pozostałej części świata” – czytamy w oficjalnym komunikacie MKOl. Decyzję w sprawie przesunięcia o rok największej sportowej imprezy planety skwitowali z zadowoleniem również przedstawiciele World Athletics, Międzynarodowej Federacji Lekkoatletycznej. W rozmowie z „Głosem” potwierdza te słowa Alfons Juck, wpływowy członek roboczej grupy World Athletics (dawniej IAAF), znany w naszym regionie m.in. z organizacji międzynarodowego mityngu Złata Tretra (Złote Kolce) w Ostrawie, a w przeszłości promotor mityngu skoku wzwyż Beskidzka Poprzeczka w Trzyńcu i Wędrzyni.

### Bez treningów nikt nie chciał ryzykować

Przesunięcie igrzysk olimpijskich na 2021 rok wiąże się z wieloma zabiegami logistycznymi. – Nie zdrowszczę tego Japończykom, ale jestem święcie przekonany o tym, że podolają wyzwaniu. Zresztą myślę, że również w pierwotnym terminie byłoby w stanie przeprowa-

dzić igrzyska w swoim kraju, sęk w tym, że te zawody byłoby po prostu słabe pod względem sportowym. Prawie połowa lekkoatletycznego peletonu odmówiłaby przyjazdu – stwierdza Juck. Do grona osób, które negatywnie ustosunkowały się do zamiaru zorganizowania za wszelką cenę igrzysk w tym roku, należał 36-letni Piotr Małachowski. Dla polskiego dyskobola igrzyska w Tokio 2020 miały być pożegnaniem z karierą i w związku z tym, co zrozumiałe, chciał się w Tokio pokazać z jak najlepszej strony. – Bez treningów, bez możliwości startów na mityngach, igrzyska w pierwotnym terminie tracą dla mnie sens – zapewniał Małachowski w zeszłym tygodniu. Alfons Juck zgadza się z tą opinią i zaznacza, że Małachowski nie jest jedynym znanym sportowcem, który odmówił przyjazdu do Tokio. – Po wtorkowym werdykcie opadły emocje, kończąca się frustracja w środowisku sportowym. Znam reakcję Piotra, ale słyszałem też podobne poglądy ze strony wielu innych lekkoatletów. W podobnej sytuacji znajduje się m.in. reprezentant Słowacji, mistrz olimpijski Matej Tóth, który szykował się do swojego ostatniego startu w igrzyskach na dystansie 50 km w chodzie sportowym. I to dosłownie, bo na następnych igrzyskach w Paryżu z dużym prawdopodobieństwem chodu na najdłuższym dystansie nie będzie, szykowane

### REAKCJE POLSKICH SPORTOWCÓW

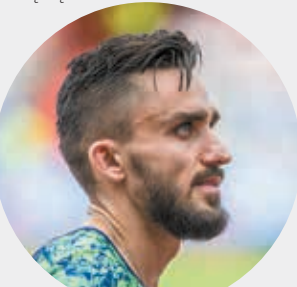
#### Kamila Lićwinko brązowa medalistka MŚ 2017 w skoku wzwyż

Biorąc pod uwagę to, co się dzieje na świecie, decyzja o przełożeniu igrzysk jest słuszną, ale jak się dowiedziałam, to serce mi pękło. Wszystko było podporządkowane startowi w Tokio. Wiele wyrzeczeń kosztowało mnie przygotowywanie się z małym dzieckiem w poprzednim sezonie do mistrzostw świata. Oczywiście będę dalej trenować i jeżeli tegoroczne mistrzostwa Europy w Paryżu odbędą się, to wystartuję.



#### Adam Kszczot wicemistrz świata na 800 m

W obecnej sytuacji nie mogło być innej decyzji. Ze względu na szalejącego koronawirusa, brak możliwości normalnych przygotowań oraz brak opcji robienia minimów ta decyzja jest słuszną i popieram ją w stu procentach.



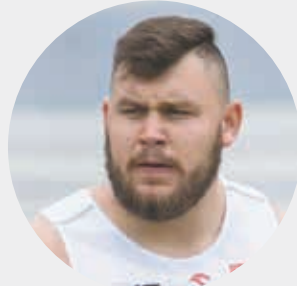
#### Angelika Cichocka mistrzyni Europy na 1500 m

W tej sytuacji wydawało się to nieuniknione, wręcz zadziwiające, jak długo pozostawaliśmy w niepewności. Wiem, że w obliczu pandemii każdy z nas musi zmierzyć się z ogromnymi trudnościami. Teraz najważniejsze jest, aby uchronić siebie i innych przed COVID-19, a potem będziemy zastanawiać się, co dalej.



#### Konrad Bukowiecki srebrny medalista ME 2018 w pchnięciu kulą

To poczekamy na igrzyska jeszcze rok! A na razie jak możesz, to zostań w domu. Apeluję do wszystkich, żeby dostosowali się do drastycznych środków bezpieczeństwa, bo tylko działając konsekwentnie będziemy w stanie pokonać epidemię.



Zdjęcia: MICHAŁ CHWIEDUK (2) i ARC

są bowiem zmiany – Juck zdradza kuluarowe przecieki z najwyższych szczebli.

### W czerwcu powrót do normalności?

Optymistyczna wersja wydarzeń zakłada, że w czerwcu tego roku do kalendarza wrócą zawody lekkoatletyczne, w tym prestiżowe imprezy rangi Ligi Diamentowej i World Athletics Continental Tour. W tej drugiej grupie znajduje się m.in. ostrawski mityng Złote Kol-

ce, który w tym roku miał się odbyć 22 maja, ale nowy termin to 8 września. – Prowadziliśmy rozmowy z World Athletics w sprawie przesunięcia Złotych Kolców na wrzesień. Udało się, a dla nas to obecnie wymarzony termin – mówi Juck. – W tym terminie będzie szansa na wywalczenie przepustek do Tokio, w związku z czym nie powinna uciepieć na tym lista startowa Złotych Kolców. Lekkoatleci z całego świata będą głodni sukcesów – wylicza korzyści Juck. ▲



# Ołtarz powrócił

Jedna z najcenniejszych strat wojennych, gotycki ołtarz „Pietas Domini”, po 78 latach wrócił do Polski – poinformowało Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Ołtarz powrócił z Berlina do pierwotnego miejsca pobytu, czyli Bazyliki Mariackiej w Gdańsku.

Witold Koździej

Ministerstwo Kultury od kilku lat prowadziło starania o zwrot ołtarza. Asumptem do ich podjęcia była publikacja Irene Geismeyer „Documentation des Fremdbesitzes. Verzeichnis der in der Galerie eingelagerten Bilder unbekannter Herkunft”, w której zamieszczona została proveniencja ołtarza „Pietas Domini”, przechowywanego w berlińskiej Gemäldegalerie. Ministerstwo Kultury przeprowadziło wówczas własne, obszerne kwerendy archiwalne i biblioteczne, które miały na celu udokumentowanie gdańskiej proveniencji dzieła. Na podstawie tego materiału został przygotowany wniosek restytucyjny, oficjalnie przesłany do Unii Kościołów Ewangelickich w Niemczech.

Po kilkuletnich negocjacjach Kościół ewangelicki podjął decyzję o zwrocie ołtarza parafii Bazyliki Mariackiej w Gdańsku „w duchu ekumenicznego porozumienia między kościołami i pojednania między narodami”. Finalne umowy i dzia-



Fot. ARC

łania odbywały się już między obu kościołami.

Ołtarz „Pietas Domini” bractwa św. Jerzego z Bazyliki Mariackiej w Gdańsku składa się z dwóch części retabulum i predelli i jest datowany na lata 30. XV w. Retabulum ołtarza

było w ostatnich latach eksponowane w Gemäldegalerie w Berlinie, w dziale późnośredniowiecznego malarstwa niderlandzkiego i niemieckiego. Predella ołtarza natomiast wypożyczona została do kościoła św. Jana w Berlinie-Moabit. ▲

## CO W TERENIE

**CZ. CIESZYN** – Parafia NSPJ w Cz. Cieszynie informuje, że wyjazd do Częstochowy na Zawierzenie w dniu 2 maja 2020 roku z powodu nadal trwającej pandemii koronawirusa został odwołany.

**KARWINA** – Podajemy do wiadomości, że z dniem 13. 3. Biblioteka Regionalna Karwina jest zamknięta nie tylko dla czytelników, ale również dla potencjalnych ogłoszeniodawców do gazety „Głos”. Podajemy numer kontaktowy sekretariatu gazety: 775 700 897. Termin zwrotu pożyczonych przez Państwa książek zostanie automatycznie prolongowany bez sankcji.

Aktualne informacje można znaleźć na stronie [www.rkka.cz](http://www.rkka.cz) oraz w mediach społecznościowych karwinski biblioteki.

**PTTS „BŚ”** – Zawiadamiamy członków i sympatyków naszego Towarzystwa, że wszystkie wycieczki oraz imprezy zaplanowane do końca maja br. są z wiadomych przyczyn odwołane. Zapraszamy do odwiedzania naszych stron internetowych <http://www.ptts-beskidslaski.cz/>, na których przedstawiamy FOTOZAGADKI w cyklu „Przeżyjmy to jeszcze raz”. Zainteresowanym o przesłanie w formie elektronicznej kroniki BŚ, lata 1922-38, 2010-16 podajemy adres mailowy: [tadeusz.farnik@seznam.cz](mailto:tadeusz.farnik@seznam.cz). Życzymy wszystkim dużo zdrowia, siły i optymizmu do przetrwania niespokojnego czasu.

## CO NA ANTENIE

**POLSKIE AUDYCJE.** po-pt. godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzciniec 105,3 MHz.

## WSPOMNIENIA



*Kto żyje w sercu tych, którzy pozostają, nie umiera.*  
30 marca minie pierwsza rocznica śmierci

**śp. PAWŁA HOJDYSZA**

Prosimy wszystkich tych, którzy Go pamiętają o wspomnienie i chwilę zadumy. Na zawsze pozostaniesz z nami. Najbliższa rodzina.

GŁ-117

W sobotę, 28 marca 2020, minie 1. rocznica śmierci naszego Kochanego Męża, Taty, Dziadka, Brata i Wujka

**śp. STANISŁAWA RUSZA**

z Końskiej

Wszystkim, którzy Go znali i zachowali w pamięci, dziękuję żona z rodziną.

GŁ-139

## WSPOMNIENIA



*Nie umiera ten, kto żyje w pamięci i sercach bliskich.*  
Dnia 30 marca 2020 minie 24. rocznica śmierci, a 11 kwietnia 100. rocznica urodzin

**śp. inż. TADEUSZA KONIECZNEGO**  
z Darkowa

Wszystkich, którzy Go znali i zachowali w życzliwej pamięci, o chwilę wspomnień i krótką modlitwę proszą synowie z rodzinami.

GŁ-132



Dnia 27 marca 2020 Szanowna Pani

**JADWIGA SZNAPKOWA**

z domu Matusik, z Karwiny,  
obchodzącej swoje 80. urodziny

O chwilę wspomnień prosi brat Józef z rodziną.

GŁ-143

## NEKROLOGI



*Cicho żyła i cicho odeszła,  
skromna w swoim życiu,  
wielka w swej miłości,  
dobroci i wierze.*

Pograżeni w głębokim żalu zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 20 marca 2020 w wieku 97 lat zmarła nasza Kochana Matka, Teściowa, Babcia, Prababcia, Ciocia, Kuzynka

**śp. PAWŁA MACUROWA**

z domu Mrógała,  
zamieszkała w Oldrzychowicach nr 265

Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w piątek 27 marca 2020 o godzinie 14.00 w kościele ewangelickim w Trzcinie. Ze względu na obecną sytuację epidemiologiczną pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w grobie najbliższych. W smutku pogrążona rodzina.

GŁ-144



Pograżeni w głębokim żalu zawiadamiamy wszystkich przyjaciół i znajomych, że dnia 23 marca 2020 zmarła po długotrwałej chorobie w wieku 84 lat

**śp. mgr HILDEGARDA ŚLIŻ**

Prosimy, żeby pozostała na długo w naszej pamięci. O modlitwę proszą Maria i Stanisław Śliżowie.

GŁ-147

Dotarła do nas smutna wiadomość o śmierci naszej klasowej Profesor

**śp. HILDEGARDY ŚLIŻ**

Żegnamy Ją ze smutkiem w sercach. Absolwenci IVB, rok matury 1974.

GŁ-148

Z głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci emerytowanej nauczycielki Polskiego Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Czeskim Cieszynie

**śp. HILDEGARDY ŚLIŻ**

O chwilę cichej zadumy i szkolnych wspomnień proszą dyrekcja i grono pedagogiczne Gimnazjum.

GŁ-149

*Umarłych wieczność dotąd trwa, dokąd pamięć im się płaci.*

Wisława Szymborska

Z żalem żegnamy

**śp. mgr HILDEGARDE ŚLIŻ**

długoletnią członkinię MK PZKO w Czeskim Cieszynie-Centrum.

W pamięci uczniów Gimnazjum na zawsze pozostanie jako wymagająca, ale sprawiedliwa matematyczka.

GŁ-150

Dnia 23 marca odeszła do Muzycznego Nieba, była długoletnia chórzystka i wspaniała koleżanka

**śp. HILDA ŚLIŻ**

Cześć Jej świetlanej pamięci!  
Polski Zespół Śpiewaczy „Hutnik”.

GŁ-151

## PROGRAM TV

**PIĄTEK 27 MARCA**

**TVC 1**

**5.59** Studio **6.00** Napisła: Morderstwo (s.) **10.35** Opowiadaj (s.) **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Na tropie **14.25** Reporterzy TVC **15.10** Podróżomania **15.40** Komici na piątkę **16.35** Łopatologicznie **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Gliniarze i niemowlak (s.) **21.10** 13. komnata J. Jackuliaka **21.40** Wyszko-parko **22.35** Zawodowcy (s.) **23.25** Kryminolog (s.) **0.25** AZ kwiz.

**TVC 2**

**5.59** Dzień dobry **8.30** Cudowne przedszkole **9.00** Wspaniałe amerykańskie miasta **9.55** Marco Polo: Odkryte tajemnice **10.45** Hebanowe niewolnictwo **11.45** Królestwo natury **12.15** Czeskie wsie **12.35** Czesz mnie? **13.10** Pancerniki **13.55** Historia życia **14.45** Była sobie krowa **15.40** Etiopia **16.35** Natura bez granic **17.00** Sąsiedzi **17.30** Niezwykłe młode **18.15** Przez Bałkany z Adamem Ondrą **18.45** Wieczorynka **18.55** Welata – staro-nowa droga **19.25** Powietrze to nasze morze **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Cudowna planeta **20.55** Medycusze: Władcy Florencji (s.) **21.55** Belfer (s.) **23.45** Killing Reagan (film) **1.20** Granice po naszymu.

**NOVA**

**5.55** Śniadanie z TV Nova **8.55** Ulica (s.) **9.50** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **11.00** Co o tym sądzi Czesi **12.00** Południowe wiadomości **12.40** Młody Sheldon (s.) **13.00** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **14.15** Mentalista (s.) **15.55** Dr House (s.) **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Co o tym sądzi Czesi **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Narzeczona diabła (bajka) **22.20** Szycyby i wściekli VII (film) **0.50** Mentalista (s.).

**PRIMA**

**7.20** M.A.S.H. (s.) **9.20** Z miejsca zbrodni **10.20** Rodzinne więzy (film) **12.25** Południowe wiadomości **12.30** Policja Hamburg (s.) **13.30** Gliniarz i prokurator (s.) **14.30** Strażnik Teksasu (s.) **15.30** Agenci NCIS (s.) **16.30** Popołudniowe wiadomości **16.45** Policja w akcji **17.40** Nakryto do stołu **18.55** Wiadomości **19.55** Top Star **20.15** Złota maska **22.00** Droga do zemsty (film) **0.10** Policja w akcji **1.10** Strażnik Teksasu (s.).

**SOBOTA 28 MARCA**

**TVC 1**

**6.00** Co umiały nasze babcie, a o czym my zapomnieliśmy **6.30** Łopatologicznie **7.25** Kto ma kuku na muniu (film) **8.15** Gejzer **8.45** Durrellowie (s.) **9.35** Columbo (s.) **11.05** Wszystko-party **12.00** Tydzień w regionach **12.25** Nasze hobby **13.00** Wiadomości **13.05** Szwargi diabła (bajka) **14.15** Pająk o szmaragdowych oczach (bajka) **14.55** Perinbaba (bajka) **16.30** Szalenstwa panny Ewy (film) **18.00** Moda z Terzą Vu **18.25** Chłopaki w akcji **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.05** Ach, ta łaska niebeska (film) **21.15** Amadeusz (film) **0.10** Detektyw Endeavour Morse (s.).

**TVC 2**

**7.05** Pszczółka Maja (s. anim.) **7.20** Baranek Shaun (s. anim.) **7.30** Studio Kolega **9.00** Czechosłowacki tygodnik filmowy **9.15** Poszukiwania czasu utraconego **9.35** Tábor: marzenie, miasto, symbol **10.35** Nie poddawaj się plus **11.05** Nie poddawaj się **11.30** Czesz mnie? **12.00** Królestwo natury **12.25** Słowo na niedzielę **12.30** Magazyn chrześcijański **12.55** Przez ucho igielne **13.25** Magazyn religijny **13.50** Na pływali z K. Kinterą **14.20** Razem na granicy **14.45** Ludzkość: Nasza wspólna historia **15.35** Wielkie miłości **16.00** Tajemnice Antarktydy **16.55** Wspaniałe amerykańskie miasta **17.50** Japonia z lotu ptaka **18.45** Wieczorynka **18.55** Folklorika **19.20** Ciekawostki z regionu **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Złamana lanca (film) **21.40** Afera Thomasa Crowna (film) **23.20** Wspólnie na planecie Ziemi **0.45** Życie rozpoczyna się po setce.

**11.05** Lotnicze katastrofy **11.55** Babel **12.25** Goonies (film) **14.15** Żyje Duna-jem **15.10** Podróż po Vanua Levu **15.40** Tajne życie psów **16.30** Przez Bałkany z Adamem Ondrą **17.00** Kamera w podróży **17.50** Cudowna planeta **18.45** Wieczorynka **18.55** Sąsiedzi **19.20** Wtajemniczeni **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Oni walczyli za ojczyznę (film) **22.40** Królowie nocy (film) **0.30** Medycusze: Władcy Florencji (s.) **1.25** Dicte (s.).

**NOVA**

**6.10** Psi patrol (s. anim.) **7.00** Looney Tunes Show (s. anim.) **7.25** Kacze opowieści (s. anim.) **8.10** Gwiazdne talary (bajka) **9.20** SuperStar **11.20** Przyprawy **12.15** Dzwoni do TV Nova **12.50** Poradnik domowy **14.00** Zamienimy się żonami **15.20** Z ust do ust (film) **17.05** Mumia (film) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** SuperStar **22.15** Odlamki **22.45** Godziny szczytu II (film) **0.25** Jak oszukać adwokata (film).

**PRIMA**

**6.05** Max Steel (s. anim.) **6.30** Ninjago (s. anim.) **6.55** M.A.S.H. (s.) **8.30** Autosalon.tv **9.45** Grubasy ekstra **10.20** Złota maska **12.15** Zagadki kryminalne panny Fisher (s.) **14.45** Wiosenne tulipany (film) **16.40** Lemoniadowy Joe (film) **18.55** Wiadomości **19.55** Top Star **20.15** Mroczny Kraj (s.) **21.45** Jak poetom smakuje życie (film) **0.00** Jęk czarnego węża (film).

**NIEDZIELA 29 MARCA**

**TVC 1**

**5.59** Studio **6.00** Durrellowie (s.) **9.55** 168 godzin **10.30** Gliniarze i niemowlak (s.) **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Chusteczka **14.20** Perinbaba (bajka) **15.55** Napisła: Morderstwo (s.) **16.45** Podróżomania **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Miejsce zbrodni Ostrawa (s.) **21.10** Uśmiechy Karola Smyczka **8.50** Łopatologicznie **9.45** Kalendarium **10.00** Kamera na szlaku **10.30** Obiektyw **10.55** F.L. Věk (s.) **12.00** Pytania Václava Moravca **13.00** Wiadomości **13.05** Tom w koźlej skórce (bajka) **14.00** Królowe zakłętego lasu (bajka) **15.05** Sardynki, czyli życie pewnej rodziny (film) **16.20** Sprawy kancelarii detektywistycznej Ostrowidz (s.) **17.25** List do ciebie **18.25** Co umiały nasze babcie, a o czym my zapomnieliśmy **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Zdrójcy (s.) **21.20** 168 godzin **21.55** Gabinet doktora Honzáka **22.35** Piątek czternastego (film) **0.15** Detektyw Endeavour Morse (s.).

**TVC 2**

**6.00** Teleranek **6.05** Pszczółka Maja (s. anim.) **6.20** Bali **6.30** Bałwanek Albi **6.40** Świnka Peppa (s. anim.) **6.45** City: Przypada **6.55** Maluszki (s. anim.) **7.05** Pszczółka Maja (s. anim.) **7.20** Baranek Shaun (s. anim.) **7.30** Studio Kolega **9.00** Czechosłowacki tygodnik filmowy **9.15** Poszukiwania czasu utraconego **9.35** Tábor: marzenie, miasto, symbol **10.35** Nie poddawaj się plus **11.05** Nie poddawaj się **11.30** Czesz mnie? **12.00** Królestwo natury **12.25** Słowo na niedzielę **12.30** Magazyn chrześcijański **12.55** Przez ucho igielne **13.25** Magazyn religijny **13.50** Na pływali z K. Kinterą **14.20** Razem na granicy **14.45** Ludzkość: Nasza wspólna historia **15.35** Wielkie miłości **16.00** Tajemnice Antarktydy **16.55** Wspaniałe amerykańskie miasta **17.50** Japonia z lotu ptaka **18.45** Wieczorynka **18.55** Folklorika **19.20** Ciekawostki z regionu **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Złamana lanca (film) **21.40** Afera Thomasa Crowna (film) **23.20** Wspólnie na planecie Ziemi **0.45** Życie rozpoczyna się po setce.

**NOVA**

**6.10** Oggy i karaluchy (s. anim.) **6.30** Psi patrol (s. anim.) **7.25** Looney Tunes Show (s. anim.) **7.45** Kacze opowieści (s. anim.) **8.35** Młody Sheldon (s.) **8.55** Jak królowy po nocach tańczyły (bajka) **10.05** 102 dalmatyńczyki (film) **11.55** Jestem numerem cztery (film) **13.55** Masz wiadomość (film) **16.15** Jak oszukać adwokata (film) **17.45** Wiedzą sąsiedzi, jak kto siedzi (film) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** SuperStar **22.15** Odlamki **22.45** Godziny szczytu II (film) **0.25** Jak oszukać adwokata (film).

**PRIMA**

**6.10** Max Steel (s. anim.) **6.35** Ninjago (s. anim.) **7.05** M.A.S.H. (s.) **8.00** Natura pod lupą **9.10** Prima Zoom Świat **9.45** Gliniarz (s.) **11.00** Partia **11.45** Poradnik domowy **12.40** Poradnik Pepy Libickiego **13.05** Poradnik Ládi Hruški **14.10** Jak poetom smakuje życie (film) **16.35** Dwóch gniewnych ludzi (film) **18.55** Wiadomości **19.55** Top Star **20.15** Żeny w bchu (film) **22.20** Nagi instytnk (film) **1.00** Ojciec chrzestny III (film).

**PONIEDZIAŁEK 30 MARCA**

**TVC 1**

**5.59** Studio **6.00** Durrellowie (s.) **9.55** 168 godzin **10.30** Gliniarze i niemowlak (s.) **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Chusteczka **14.20** Perinbaba (bajka) **15.55** Napisła: Morderstwo (s.) **16.45** Podróżomania **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Miejsce zbrodni Ostrawa (s.) **21.10** Uśmiechy Karola Smyczka **8.50** Łopatologicznie **9.45** Kalendarium **10.00** Kamera na szlaku **10.30** Obiektyw **10.55** F.L. Věk (s.) **12.00** Pytania Václava Moravca **13.00** Wiadomości **13.05** Tom w koźlej skórce (bajka) **14.00** Królowe zakłętego lasu (bajka) **15.05** Sardynki, czyli życie pewnej rodziny (film) **16.20** Sprawy kancelarii detektywistycznej Ostrowidz (s.) **17.25** List do ciebie **18.25** Co umiały nasze babcie, a o czym my zapomnieliśmy **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Zdrójcy (s.) **21.20** 168 godzin **21.55** Gabinet doktora Honzáka **22.35** Piątek czternastego (film) **0.15** Detektyw Endeavour Morse (s.).

**TVC 2**

**6.00** Teleranek **6.05** Pszczółka Maja (s. anim.) **6.20** Bali **6.30** Bałwanek Albi **6.40** Świnka Peppa (s. anim.) **6.45** City: Przypada **6.55** Maluszki (s. anim.) **7.05** Pszczółka Maja (s. anim.) **7.20** Baranek Shaun (s. anim.) **7.30** Studio Kolega **9.00** Czechosłowacki tygodnik filmowy **9.15** Poszukiwania czasu utraconego **9.35** Tábor: marzenie, miasto, symbol **10.35** Nie poddawaj się plus **11.05** Nie poddawaj się **11.30** Czesz mnie? **12.00** Królestwo natury **12.25** Słowo na niedzielę **12.30** Magazyn chrześcijański **12.55** Przez



# POST SCRIPTUM

## UŚMIECHNIJ SIĘ



## WEHIKUŁ CZASU

### Tak było...



• Na nasze zaproszenie do zabawy odpowiedział tym razem Bogusław Chowaniec z Karwiny. Przystał nam współczesne ujęcie do archiwalnej fotografii, którą otrzymaliśmy od Tadeusza Szukcika z Lesznej Dolnej. Oba zdjęcia przedstawiają Szkołę Podstawową i Przedszkole im. Gustawa Przeczka w Trzyciu.

Dziękujemy za współpracę!

### ...tak jest



## KRZYŻÓWKA KOMBINOWANA

Rozwiązaniem krzyżówki jest cytat, którego autorem jest Józef Stanisław Tischner, ps. „Wawrzek Chowaniec”, „Molini-sta”, „Józek Szkolny”, „Jegomość Józek”, polski prezbiter katolicki i filozof, profesor Papieskiej Akademii Teologicznej.

				1							2								
3																4			
				5								6							
7							8									9			
10																			
11							12										13		
				14										15					
16							17									18			

### POZIOMO:

1. indianin z Ameryki Północnej z grupy Algonkingów lub odmiana pszenicy ozimej
2. Kevin, aktor („Tańczący z wilkami”, „Bezprawie”, „Wodny świat”)
3. jadalna część ziemniaka
4. krążenie, obieg, cyrkulacja
5. może być eksmisji, aresztowania lub płatniczy
6. antonim prawdy
7. gorący posiłek złożony z kilku dań
8. myśli tylko o sobie
9. wieś gminna na Śląsku Cieszyńskim, w powiecie Frydek-Mistek, przez pewien czas część Jabłonkowa

### 10. ROZWIĄZANIE DODATKOWE

11. Dorota, była pięcioboistka, albo imię męskie
12. dziedzina sztuki, którą uprawiał Jan Matejko
13. imię Ono, żony Johna Lennona
14. Peter, słowacki kolarz szosowy, górski i przełajowy, mistrz świata w kolarstwie szosowym (2015-2017)
15. ciepły płaszcz z kołnierzem
16. broń biała, nakładana na karabin

17. mieszkańcy stolicy Egiptu
18. miasto z Długim Targiem.

### PIONOWO:

ABIOZA, ALGIER, CIEMIE, CZYSTY, DANDYS, EDISON, ELBLĄG, GADUŁA, IGUAZU, JAMNIK, JAZGOT, KAKTUS, KLOPSY, LEKCJA, LOYOLA, NAŁOGI, NOTESY, RAPORT, ROZŁAM, SAFARI, SALAMI, WCZELE, WERNIC.

**Wyrazy trudne lub mniej znane:**  
DELAWAR, IDZI, SAGAN

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana książka. Rozwiązania prosimy wysłać na e-mail: info@glos.live. Termin upływa w środę 8 kwietnia. Nagrodę książkową za poprawne rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 13 marca otrzymuje Irena Walczyńska z Trzycia. Autorem dzisiejszej krzyżówki jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 13 marca:  
DAWAĆ TO NIE ZNACZY TRACIĆ